

Bài 46.

THỰC HÀNH
SỰ PHÂN HOÁ CỦA THẨM THỰC VẬT
Ở SƯỜN ĐÔNG VÀ SƯỜN TÂY DÂY AN-ĐET

I. MỤC TIÊU BÀI HỌC

HS cần :

- Nắm vững sự phân hoá của thẩm thực vật theo độ cao ở An-đet.
- Hiểu rõ sự phân hoá giữa sườn đông và sườn tây dãy An-đet.

II – NHỮNG ĐIỀU CẦN LƯU Ý

HS xác định được :

- Sự phân hoá của thẩm thực vật theo độ cao ở An-đet.
- Những điểm khác nhau trong sự phân bố các đai thực vật – khí hậu theo độ cao giữa sườn đông và sườn tây của dãy An-đet.

III – CÁC PHƯƠNG TIỆN DẠY HỌC CẦN THIẾT

Lát cắt sườn đông và sườn tây của dãy An-đet.

IV – GỢI Ý TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC BÀI MỚI

1. Lời giới thiệu

Trong bài thực hành 46, GV hướng dẫn và tổ chức cho HS quan sát sơ đồ lát cắt hai sườn phía tây và phía đông An-đet đi qua lãnh thổ Pê-ru, nhận thức được quy luật phi địa đới thể hiện qua những thay đổi trong sự phân bố thảm thực vật từ thấp lên cao giữa hai sườn hệ thống núi An-đet.

2. Gợi ý tiến trình bài học

GV hướng dẫn HS :

a) *Quan sát sơ đồ lát cắt hình 46.2 :*

- Cho biết thứ tự các đai thực vật theo chiều cao của sườn đông An-đet ?
- Các thảm thực vật được phân bố từ độ cao nào đến độ cao nào ?

b) *Quan sát sơ đồ lát cắt hình 46.1, cho biết thảm thực vật được phân bố ở từng đai cao.*

c) *Quan sát sơ đồ lát cắt hình 46.1 và 46.2 :*

- Cho biết tại sao từ độ cao 0m đến 1000m, ở sườn đông có rừng nhiệt đới còn ở sườn tây là thực vật nửa hoang mạc ?

- Nhận định giữa sườn tây và sườn đông, sườn nào có lượng mưa lớn hơn ? Tại sao ?

Quá trình thực hành có thể tiến hành như sau :

Quan sát lát cắt sườn đông dãy An-đet, HS có thể rút ra nhận xét về sự phân bố thực vật theo từng đai cao khác nhau.

- + 0 – 1000m : rừng nhiệt đới.
- + 1000 – 3000m : rừng lá kim.
- + 3000 – 4000m : đồng cỏ.
- + 4000 – 5000m : đồng cỏ núi cao.
- + trên 5000m : băng tuyết vĩnh cửu.

Quan sát lát cắt sườn tây dãy An-đet, HS có thể rút ra nhận xét về sự phân bố thực vật theo từng đai cao khác nhau.

- + 0 – 1000m : thực vật nửa hoang mạc.
- + 1000 – 2000m : cây bụi xương rồng.
- + 2000 – 3000m : đồng cỏ cây bụi.
- + 3000 – 5000m : đồng cỏ núi cao.
- + trên 5000m : băng tuyết vĩnh cửu.

HS so sánh thảm thực vật ở độ cao 0 – 1000m giữa hai sườn An-đet đi qua lãnh thổ Pê-ru và có thể rút ra nhận xét :

- + Phía tây An-đet : thực vật nửa hoang mạc.
- + Phía đông An-đet : rừng nhiệt đới.

Như vậy : phía tây An-đet khí hậu khô hơn phía đông An-đet.

HS đối chiếu với lược đồ tự nhiên Trung và Nam Mĩ, vận dụng kiến thức về dòng biển, gió phơn để giải thích hiện tượng này.

+ Tác dụng của dòng biển lạnh Pê-ru dẫn đến khí hậu khô ở sườn tây An-đet, hình thành thảm thực vật nửa hoang mạc, xương rồng và đồng cỏ cây bụi ở sườn tây An-đet cho đến độ cao 3000m.

+ Gió Mậu dịch khi trút mưa xuống đồng bằng A-ma-dôn, vẫn còn hơi ẩm, đi qua dãy An-đet chịu tác động của hiệu ứng phơn nóng và khô dần khi đi từ đỉnh núi xuống chân núi. Nhưng ở đỉnh núi cho đến độ cao 3000m, hơi ẩm vẫn đủ để tạo điều kiện cho việc hình thành đồng cỏ núi cao bên trên đồng cỏ cây bụi.

HS so sánh thảm thực vật ở hai sườn An-đet có thể đi đến kết luận :

- + Sườn đông An-đet mưa nhiều hơn ở sườn tây.
- + Sườn đông mưa nhiều hơn vì chịu ảnh hưởng của gió mậu dịch từ biển thổi vào.
- + Sườn tây mưa ít hơn vì chịu ảnh hưởng của dòng biển lạnh Pê-ru làm cho khối khí từ biển vào bị mất hơi nước, biến tính trở nên khô.